

PAU 2026 CONVOCATORIA ORDINARIA CRITERIOS DE AVALIACIÓN XEOGRAFÍA (Cód. 35)
--

PREGUNTA 1. A SUSTENTABILIDADE DO MEDIO FÍSICO EN ESPAÑA. (2,5 puntos)

RÚBRICA DE RESPOSTA

Valoración (0 – 0,75 puntos) – Nivel de suspenso
<i>Coñecemento limitado ou incorrecto</i> <i>Non se xustifica a percepción popular a partir das horas de sol ou da época estival. Non se mencionan as dinámicas de vento (suroeste/nordés) nin o papel do anticiclón das Azores. Cométese erros graves ao explicar o patrón de precipitación ou o contraste térmico estacional entre o norte e o sur de Galicia.</i>
<i>Redacción confusa e desorganizada</i> <i>Expresión pouco clara, vocabulario moi limitado ou puramente coloquial. Erros gramaticais e ortográficos frecuentes. Dificultade para seguir a estrutura do texto e para argumentar as ideas.</i>
Valoración (0,75 – 1,5 puntos) – Nivel de aprobado
<i>Coñecemento xeral</i> <i>Descríbese correctamente que a percepción popular se basea na época estival e nas horas de sol. Menciónase que as fronteiras entran polo sur e descargan con máis forza en Vigo elevando o pluviómetro, pero sen afondar na circulación do aire (suroeste vs. nordés) nin na situación de outono/inverno.</i>
<i>Redacción axeitada</i> <i>Expresión correcta, pero pouco variada. Hai algúns erros menores de gramática ou ortografía. A estrutura do texto é básica, cunha organización sinxela e un uso moi xenérico dos termos xeográficos.</i>

Valoración (1,5 – 2,0 puntos) – Nivel de notable
Explicación completa <i>Detállanse os factores que inflúen na diferenza de precipitación e insolación a partir dos datos. Explicase o cambio na circulación do vento (suroeste en outono/inverno e nordés no verán pola irrupción do anticiclón). Menciónase o comportamento do ceo e temperaturas en inverno, pero sen relacionalo de todo coa canalización do aire. Menciónase tamén a influencia do relevo e da orientación das Rías Baixas.</i>
Redacción clara e ben estruturada <i>Expresión fluída, vocabulario adecuado e variado. Empréganse con propiedade termos técnicos como pluviómetro, estival, litoral ou circulación do aire. A gramática e ortografía son correctas. A estrutura do texto é coherente.</i>
Máxima valoración (2,0 – 2,5 puntos) – Nivel de sobresaliente
Análise profunda e detallada <i>Explicación exhaustiva do patrón climático a partir dos datos do informe. Xustifícase con rigor a dinámica termodinámica (movemento en contra das agullas do reloxo, vento de suroeste en outono/inverno fronte ao nordés estival co anticiclón). Menciona as borrascas da Fronte Polar coas fronteas asociadas, o balanceo estacional da Circulación Xeral Atmosférica. Distingue as distintas masas de aire segundo a súa orixe que determina as consecuencias climatolóxicas. Detállase con precisión a torrencialidade en Vigo e o fenómeno inverso de outono/inverno (aire seco e cálido canalizado cara ao extremo norte).</i>
Redacción excelente <i>Expresión precisa e variada, cun uso impecable de vocabulario técnico avanzado (chuvias orográficas, tren de borrascas, torrencialidade, insolación, efecto Foehn...). Gramática e ortografía perfectas. O texto está perfectamente organizado, con progresión lóxica e coherente.</i>

PREGUNTA 2. ORDENACIÓN DO TERRITORIO NO ENFOQUE ECOSOCIAL E ECONÓMICO. (2,5 puntos)

2.1. Identifique o tipo de documento presentado na figura 3 (1 punto). Identifique o espazo que perde poboación e as súas problemáticas de carácter demográfico e económico (1,5 puntos).

RÚBRICA DE RESPOSTA

Valoración (0 – 0,75 puntos) – Nivel de suspenso
Coñecementos - Apenas hai explicacións nin relación cos contidos e a resposta só contén xeneralidades ou ambigüidades.
Redacción / extensión-capacidade de síntese - Na redacción abundan as imprecisións, palabras inventadas, frases incoherentes ou mal articuladas. - A resposta é escasa e a desenvolve dunha maneira forzada a base de vagueades.
Valoración (0,75 – 1,5 puntos) – Nivel de aprobado
Coñecementos - Realiza unha identificación simple do documento e fai referencia a cuestións moi básicas das problemáticas que aqueixan á España baleira.
Redacción / extensión-capacidade de síntese - A expresión é formalmente correcta, pero demasiado simple e non hai un dominio claro do vocabulario específico. - A resposta repite conceptos dunha maneira un tanto forzada e falta precisión.
Valoración (1,5 – 2,0 puntos) – Nivel de notable
Coñecementos - Inclúe todas as cuestións propostas na pregunta pero nalgunha delas falta profundidade nos contidos (segundo o recollido na rúbrica de sobresaliente) ou ten imprecisións.
Redacción extensión-capacidade de síntese - A redacción é correcta e organizada, empregando o gráfico para as súas argumentacións dunha forma ben estruturada, se ben non inclúe algúns dos conceptos ou termos importantes como “España baleira”.

Máxima valoración (2,0 – 2,5 puntos) – Nivel de sobresaliente

Coñecementos

- *Mapa corocromático de coropletas de demarcación municipal no que se presentan os saldos demográficos, positivos e negativos, do primeiro cuarto do século XXI. Fonte: Censo anual de poboación, lenda, escala...*
- *Segundo as cores, obsérvase un contraste entre a “España baleira” e aquela que medra demograficamente nos tempos actuais. Fronte a un interior rural e decadente, no que só se salvan as capitais de provincia e certas vilas grandes, o litoral mediterráneo, xunto con Madrid e o litoral galego, preferentemente, gañan poboación, por mor dun saldo migratorio positivo que resulta do éxodo rural cara a áreas onde a industria e os servizos se manteñen con capacidade de acollida.*
- *A España baleira acusa un problema de despoboamento e avellentamento, por múltiples razóns: para as actividades agrícolas non é imprescindible unha masa moi elevada de poboación -debido á mecanización-, e a falta de conectividade e transporte fai fuxir á poboación, malia o incremento de atractivo que tivo a España rural despois da pandemia de COVID-19.*
- *Son importantes na “España baleira” as actividades complementarias relacionadas co turismo rural e lugar de asentamento para tele-traballo, existencia de vivendas máis baratas, residencias de maiores e mesmo lugares atractivos -polo prezo do solo máis baixo- para a localización de industrias rurais.*
- *Os problemas fundamentais da “España baleira” ou baleirada están relacionados coas dificultades de acceso, coa perda de representatividade política e cunha falla de investimentos xerais, ademais da progresiva desaparición de servizos esenciais relacionados coa educación e a saúde.*

Redacción extensión-capacidade de síntese

- *A redacción é correcta, a argumentación coherente e o vocabulario axeitado.*
- *A resposta desenvólvese con profundidade, claridade e precisión.*

2.2. Identifique e explique o documento da figura 4 (1 punto) e sinala os trazos principais da actual política enerxética en España, facendo fincapé no concepto de descarbonización (1,5 puntos).

RÚBRICA DE RESPOSTA

Valoración (0 – 0,75 puntos) – Nivel de suspenso
Coñecementos - Apenas hai explicacións nin relación cos contidos e a resposta só conten xeneralidades ou ambigüidades.
Redacción / extensión-capacidade de síntese - Na redacción abundan as imprecisións, palabras inventadas, frases incoherentes ou mal articuladas. - A resposta é escasa e a desenvolve dunha maneira forzada a base de vagueades.
Valoración (0,75 – 1,5 puntos) – Nivel de aprobado
Coñecementos - Realiza unha identificación simple do documento e fai referencia a cuestións moi básicas, relacionadas coa política de descarbonización.
Redacción extensión-capacidade de síntese - A expresión é formalmente correcta, pero demasiado simple e non hai un dominio claro do vocabulario específico. - A resposta repite conceptos dunha maneira un tanto forzada e falta precisión.
Valoración (1,5 – 2,0 puntos) – Nivel de notable
Coñecementos - Inclúe todas as cuestións propostas na pregunta pero nalgunha delas falta profundidade nos contidos (segundo o recollido na rúbrica de sobresaliente) ou ten imprecisións.
Redacción extensión-capacidade de síntese - A redacción é correcta e organizada, empregando o gráfico para as súas argumentacións dunha forma ben estruturada, se ben non inclúe algúns dos conceptos ou termos importantes nas cuestións enerxéticas.

Máxima valoración (2,0 – 2,5 puntos) – Nivel de sobresaliente

Coñecementos

- Gráfico lineal que expresa a proporción de enerxía producida en España a finais de 2024, confrontando enerxía renovable e non renovable, ademais de especificar a xeración de enerxía a partir do carbón.
- O gráfico inclúe a información correspondente a 2014-24, cun cambio evolutivo na xeración de enerxía ben característico a partir de 2020, por mor da COVID-19 e do cambio de modelo enerxético que estaba implantado nos países da UE. Dun modelo produtor baseado en enerxías fósiles pasouse a un modelo que promocionou as enerxías renovables (eólica, solar, hidroeléctrica,...).
- A base do cambio está na política de descarbonización adoptada polo goberno español, en base á Axenda 2030 da ONU e os Obxectivos de Desenvolvemento Sostible. Acorde con esta política está a redución de emisións de GEI á atmosfera e a promoción da independencia enerxética.
- A política de descarbonización consistiu no peche da meirande parte das centrais térmicas de carbón que viñan funcionando en España, unha vez esgotados os principais xacementos deste combustible fósil que tanto dióxido de carbono emite á atmosfera.
- O peche das centrais térmicas de carbón non exclúe que a meirande parte da enerxía consumida en España siga provindo de combustibles fósiles como o petróleo e o gas, que son importados de países da OPEP e mesmo de Norteamérica. Porén, España, país de ínfima produción de hidrocarburos e carbón, sometida a unha “moratoria nuclear” que impide o desenvolvemento desta enerxía -considerada verde pola UE-, promoveu nos últimos anos unha política de enerxías renovables punteira na UE, que ten a eólica e a solar como elementos de referencia.

Redacción extensión-capacidade de síntese

- A redacción é correcta, a argumentación coherente e o vocabulario axeitado.
- A resposta desenvólvese con profundidade, claridade e precisión.

PREGUNTA 3. ORDENACIÓN DO TERRITORIO NO ENFOQUE ECOSOCIAL E ECONÓMICO. (2,5 puntos)

3.1. Atendendo á figura 5: Identifique o tipo de documento e describa os usos do solo que se observan no mesmo (1 punto). Indique dous criterios que permitan definir un espazo como urbano e caracterice a área representada na imaxe dentro da cidade (morfoloxía, funcións e trama urbana) (1,5 puntos).

RÚBRICA DE RESPOTA

Valoración (0 – 0,75 puntos) – Nivel de suspenso

Coñecementos

- Apenas hai explicacións nin relación cos contidos e a resposta só contén xeneralidades ou ambigüidades.

Redacción / extensión-capacidade de síntese

- Na redacción abundan as imprecisións, palabras inventadas, frases incoherentes ou mal articuladas.

- A resposta é escasa e a desenvolve dunha maneira forzada a base de vagueades.

Valoración (0,75 – 1,5 puntos) – Nivel de aprobado

Coñecementos

- Realiza unha identificación simple do documento e fai referencia a cuestións moi básicas das problemáticas que aqueixan á modificación de usos dos centros históricos.

Redacción extensión-capacidade de síntese

- A expresión é formalmente correcta, pero demasiado simple e non hai un dominio claro do vocabulario específico.

- A resposta repite conceptos dunha maneira un tanto forzada e falta precisión.

Valoración (1,5 – 2,0 puntos) – Nivel de notable

Coñecementos

- Inclúe todas as cuestións propostas na pregunta pero nalgunha delas falta profundidade nos contidos (segundo o recollido na rúbrica de sobresaliente) ou ten imprecisións.

Redacción extensión-capacidade de síntese

- A redacción é correcta e organizada, empregando o gráfico para as súas argumentacións dunha forma ben estruturada, se ben non inclúe algúns dos conceptos ou termos importantes de xeografía urbana.

Máxima valoración (2,0 – 2,5 puntos) – Nivel de sobresaliente**Coñecementos**

- Na fotografía obsérvanse edificios de alturas limitadas e aspecto histórico no casco histórico de Valencia -con reformas propias dun ensanche, como son as rúas radiais-, rehabilitados en algúns casos, con rúas peonalizadas e ausencia de tráfico automobilístico; as poucas árbores indican escaseza de zonas verdes. Os principais usos do solo no casco histórico e o ensanche son residenciais, comerciais e de actividades terciarias (oficinas de profesionais como avogados, médicos, seguros, etc.). Ben que teñan mudado de uso pola presión turística, manteñen unha estrutura urbana pechada de rúas estreitas e outras regularizadas, por mor das sucesivas etapas de renovación da trama urbana.
- Criterios urbanos que definen este espazo inclúen a alta densidade de edificación e o uso terciario dos baixos comerciais, así como a escaseza de espazos naturais (dado que as árbores son produto da humanización do recinto).
- O avellentamento dos cascos urbanos, xunto coa súa musealización, conleva unha perda de identidade destes barrios, que mesturan guettos con áreas de reutilización para uso turístico.
- Non obstante, nalgúns casos estase a notar a aparición de servizos públicos que actúan atraendo usuarios que lle dan un uso continuado a estes espazos para paliar o seu deterioro.
- A trama urbana dos cascos históricos adoita ser pechada, de forma radial con rúas regularizadas na aproximación dos Ensanches. A rehabilitación destes espazos incluíu procesos de rehabilitación que se acompañan da mudanza de espectro social, por mor da xentrificación e turistificación dos mesmos. En suma, o desprazamento das capas sociais menos adiñeiradas cara a lugares externos da cidade acompáñase de ascensos no prezo dos alugueiros e utilización de vivendas para uso turístico.

Redacción extensión-capacidade de síntese

- A redacción é correcta, a argumentación coherente e o vocabulario axeitado.
- A resposta desenvólvese con profundidade, claridade e precisión.

3.2. Atendendo á figura 6: Indique 5 provincias litorais onde é común ese tipo de paisaxe (0,5 puntos). Identifique o tipo de agricultura e os elementos da paisaxe representada (1 punto). Comente os problemas aos que se enfronta esta actividade ante a PAC e a economía actual (1 punto).

RÚBRICA DE RESPOTA

Valoración (0 – 0,75 puntos) – Nivel de suspenso
Coñecementos - Apenas hai explicacións nin relación cos contidos e a resposta só contén xeneralidades ou ambigüidades.
Redacción / extensión-capacidade de síntese - Na redacción abundan as imprecisións, palabras inventadas, frases incoherentes ou mal articuladas. - A resposta é escasa e a desenvolve dunha maneira forzada a base de vagueades.
Valoración (0,75 – 1,5 puntos) – Nivel de aprobado
Coñecementos - Realiza unha identificación simple do documento e fai referencia a cuestións moi básicas das problemáticas que aqueixan ás paisaxes agrarias da España húmida.
Redacción extensión-capacidade de síntese - A expresión é formalmente correcta, pero demasiado simple e non hai un dominio claro do vocabulario específico. - A resposta repite conceptos dunha maneira un tanto forzada e falta precisión.
Valoración (1,5 – 2,0 puntos) – Nivel de notable
Coñecementos - Inclúe todas as cuestións propostas na pregunta pero nalgunha delas falta profundidade nos contidos (segundo o recollido na rúbrica de sobresaliente) ou ten imprecisións.
Redacción extensión-capacidade de síntese - A redacción é correcta e organizada, empregando a figura para apuntalar algunhas características desta paisaxe agraria.

Máxima valoración (2,0 – 2,5 puntos) – Nivel de sobresaliente**Coñecementos**

- *Provincias litorais da España húmida: Guipúzcoa, Biscaia, Cantabria, Asturias, Lugo, A Coruña e Pontevedra.*
- *A especialización agraria desta paisaxe corresponde a un bocage tradicional atlántico, progresivamente regularizado segundo se observa nos peches de sebe rectilíneos que aparecen en numerosas parcelas -quizás produto dunha incidencia local da concentración parcelaria-. Este tipo de paisaxe é froito da introdución da gandería, que na actualidade se pode reconverter nunha produción ecolóxica promovida dende a PAC, mediante explotacións respectuosas co medio no que se asentan.*
- *É unha paisaxe de policultivo e uso agropecuario, progresivamente especializada na produción de pradería para alimentar gando vacún de uso cárnico ou lácteo, xunto con ovino e caprino, en diminución. O antigo policultivo de autoabastecemento foi progresivamente substituído por unha especialización pecuaria que aproveita o alto rendemento de plantas forraxeiras que participan na rotación de cultivos para evitar o esgotamento da terra.*
- *É unha paisaxe de antigo predomínio minifundista que, por mor do abandono das explotacións, permite o agrandamento das que quedan en réxime de arrendamento; esa desaparición de explotacións e a perda de poboación favoreceu tamén o incremento da silvicultura de especies moi rendibles, entre as que se atopa o piñeiro e o eucalipto. O hábitat é espallado, mais o progresivo abandono de aldeas e explotacións, está a propiciar que o número de núcleos descenda.*
- *A entrada de España na UE afectou negativamente ás paisaxes atlánticas, xa que a produción láctea e cárnica en Europa era abundante, fronte á falta de cultivos de horticultura e primicias propios da agricultura mediterránea de regadío. Un dos obxectivos actuais da PAC é a conservación da paisaxe e o mantemento dun espazo natural ameazado pola contaminación por fertilizantes químicos, pero o abandono do rural fai difícil manter ecosistemas sostibles.*
- *Outra ameaza para as paisaxes tradicionais e agrarias europeas en conxunto é a posta en marcha do tratado UE-Mercosur, que pode acabar facendo non rendibles economicamente as explotacións europeas.*

Redacción extensión-capacidade de síntese

- *A redacción é correcta, a argumentación coherente e o vocabulario axeitado.*
- *A resposta desenvólvese con profundidade, claridade e precisión.*

PREGUNTA 4. VOCABULARIO XEOGRÁFICO ESPECÍFICO. (2,5 puntos, 0,5 por concepto)

Defina cinco dos dez seguintes conceptos. Achegue, se procede, un exemplo significativo da España actual.

1.- Ortofoto: Fotografía aérea dixitalizada que se ten corrixido xeometricamente para eliminar distorsións -como a orientación da cámara ou as diferenzas de elevación. As ortofotos presentan a mesma escala en toda a superficie e poden usarse como mapa.

2.- Movementsos antiglobalización: Corrente de protesta mundial que inclúe a dúzias de grupos de diferentes países que teñen en común o seu rexeitamento ao capitalismo e ao modelo neoliberal. Nestes movementos danse cita colectivos que inclúen sindicatos, intelectuais de esquerda, ecoloxistas, indixenistas ou grupos desfavorecidos que acusan ao sistema económico de amoral e inxusto.

3.- Parroquia: Unidade administrativa de base relixiosa, que organiza o territorio a partir dos membros pertencentes a unha mesma freguesía. Esta institución apareceu en Galicia na época sueva e mantense ata a actualidade.

4.-Espazo Schengen: Conxunto dos territorios dos Estados europeos -membros ou non da UE- nos que se aplica a supresión de controis nas fronteiras interiores e as persoas circulan libremente. Foi previsto no Acordo de Schengen de 1990; entrou en vigor en 1995.

5.- Zócolo: Chaira ou meseta formada na era primaria ou paleozoica como resultado do aplanamento pola erosión de cordilleiras xurdidas nesta era. Os materiais paleozoicos son rochas silíceas: granito, lousa, cuarcita e xistos. Son ríxidas e ante novos empuxes oroxénicos fractúranse ou rompen.

6.-Aridez: Termo que indica sequidade, falta de humidade. O índice de aridez establece a relación entre as chuvias e o poder desecante da evaporación, representada polas temperaturas.

7.-Espazo Natural Protexido: Área terrestre ou mariña que, polos seus excepcionais valores ecolóxicos, paisaxísticos, científicos ou culturais, foi declarado como tal pola administración competente. O seu obxectivo fundamental é garantir a conservación da biodiversidade, os ecosistemas e a xeodiversidade, someténdoa a un réxime xurídico especial de protección.

8.-Silvicultura: Actividade que trata do cultivo de montes e bosques. A práctica máis habitual da silvicultura é o aproveitamento forestal de espazos destinados á produción de madeira, leña ou resinas, pero que tamén poden ter un efecto positivo na protección de cuncas hidrográficas, a conservación de hábitats naturais –susceptibles de integrarse en parques naturais protexidos- e o desenvolvemento de espazos recreativos.

9.-Balanza comercial: A balanza comercial é o rexistro das importacións e exportacións dun país calquera durante un período e é un dos compoñentes da balanza de pagamentos. O saldo da balanza comercial é a diferenza entre exportacións e importacións, é dicir, entre o valor dos bens que un país vende ao exterior e o dos que merca a outros países.

10.-PPC (Política Pesqueira Común): Política europea que vai encamiñada a unha explotación sustentable do medio mariño e dos seus recursos e a fomentar o cultivo de especies polo sistema da acuicultura, así como a negociar acordos con países non comunitarios para poder pescar nos seus caladoiros.